

KURATORIUM OŚWIATY
W KRAKOWIE

Kod ucznia

Małopolski Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa małopolskiego
w roku szkolnym 2020/2021

Etap rejonowy

Liczba punktów możliwych do uzyskania: 80

Suma uzyskanych punktów:

Metryczka (wypełnia komisja konkursowa):

imię i nazwisko ucznia:

szkoła:

Droga Uczennico! Drogi Uczniu!

1. Arkusz konkursu zawiera 19 zadań i brudnopis (**który nie będzie oceniany**).
2. Na rozwiązanie arkusza masz **90 minut**.
3. Sprawdź, czy zestaw pytań, który otrzymałaś/otrzymałeś, składa się z 14 stron.
4. **Nie podpisuj kartek imieniem i nazwiskiem - dotyczy to również metryczki.**
5. Podczas rozwiązywania arkusza obowiązuje **bezwzględny zakaz używania telefonów komórkowych, tabletów, komputerów oraz innych urządzeń elektronicznych i telekomunikacyjnych.**
6. Możesz korzystać z linijki oraz tradycyjnego, prostego kalkulatora.
7. W zadaniach zamkniętych prawidłowe **odpowiedzi zaznaczaj w odpowiednich miejscach symbolem x.** W większości zadań należy wybrać **jedną** odpowiedź (chyba, że w poleceniu wyraźnie napisano inaczej).
8. Do zaznaczania odpowiedzi używaj długopisu. Odpowiedzi zaznaczone ołówkiem nie będą oceniane.
9. Jeśli się pomylisz **błędna odpowiedź zakreśl kółeczkiem (⊗).**
10. Pamiętaj, aby nie używać korektora. Jeśli musisz poprawić błędnie wpisane słowo lub numer przekreśl je oraz wpisz właściwe.
11. Brak wyboru odpowiedzi lub zaznaczenie większej liczby odpowiedzi niż wskazano w poleceniu będzie traktowane jako błędna odpowiedź, co będzie skutkowało przyznaniem 0 pkt. za określone zadanie.
12. Staraj się, aby Twoja praca była czytelna.
13. Stwierdzenie niesamodzielności pracy lub przeszkadzanie innym spowoduje wykluczenie Cię z udziału w konkursie.
14. **Wyłącz i schowaj telefon komórkowy, jeśli go posiadasz.**

POWODZENIA!

Zadanie 1. 0-2 pkt.

W którym zestawieniu uporządkowano kontynenty od najbardziej do najmniej zaludnionego?

- ☐ A. Azja, Australia, Afryka
- ☐ B. Azja, Afryka, Australia
- ☐ C. Australia, Afryka, Azja
- ☐ D. żadne z wymienionych

Liczba przyznanych punktów

Zadanie 2. 0-1 pkt.

W którym z wymienionych krajów utrzymuje się rozwarstwienie społeczeństwa wynikające z dawnego systemu kastowego?

- ☐ A. w Chinach
- ☐ B. w Japonii
- ☐ C. w Etiopii
- ☐ D. w Indiach

Liczba przyznanych punktów

Zadanie 3. 0-1 pkt.

Aborygeni są rdzennymi mieszkańcami:

- ☐ A. Laosu
- ☐ B. Birmy
- ☐ C. Kenii
- ☐ D. Australii

Liczba przyznanych punktów

Zadanie 4. 0-1 pkt.

W którym z państw – w Kenii czy w Etiopii zamieszkuje większa liczba grup etnicznych?

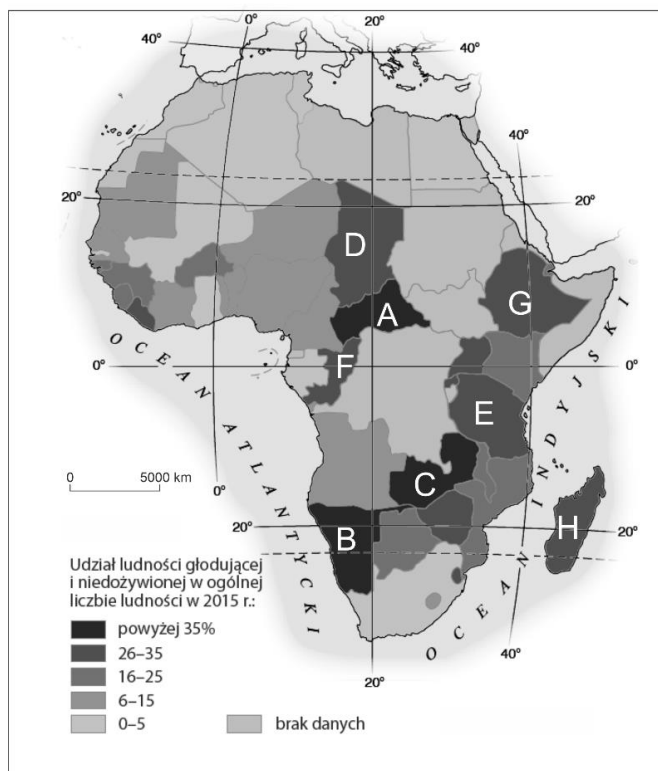
- ☐ A. w Etiopii
- ☐ B. w Kenii
- ☐ C. w Etiopii i w Kenii liczba grup etnicznych jest taka sama

Liczba przyznanych punktów

Zadanie 5. 0-4 pkt.

Na mapie literami A-H oznaczono wybrane kraje o największej liczbie ludności głodującej i niedożywionej. Uzupełnij tabelę, przyporządkowując nazwie państwa literę, którą oznaczone jest ono na mapie.

Uwaga - oznaczenia przypisane do krajów nie mogą się powtarzać. W przypadku powtórzeń otrzymasz 0 pkt.

Oznaczenie na mapie	Nazwa kraju
	Czad
	Etiopia
	Namibia
	Zambia

Liczba przyznanych punktów

Zadanie 6.

Na mapie znajdującej się na następnej stronie podano liczbę ludności (**w mln**) w wybranych krajach afrykańskich. Na podstawie mapy wykonaj polecenia:

6.1. 0-2 pkt.

Oblicz gęstość zaludnienia w **Angoli**, której powierzchnia wynosi 1,25 mln km². Wynik zaokrąglaj do liczby całkowitej.

Obliczenie gęstości zaludnienia w Angoli:

Uwaga: odpowiedź bez obliczenia gęstości zaludnienia nie będzie uznana, nawet jeśli będzie poprawna.

gęstość zaludnienia:

odpowiedź: gęstość zaludnienia w Angoli wynosi

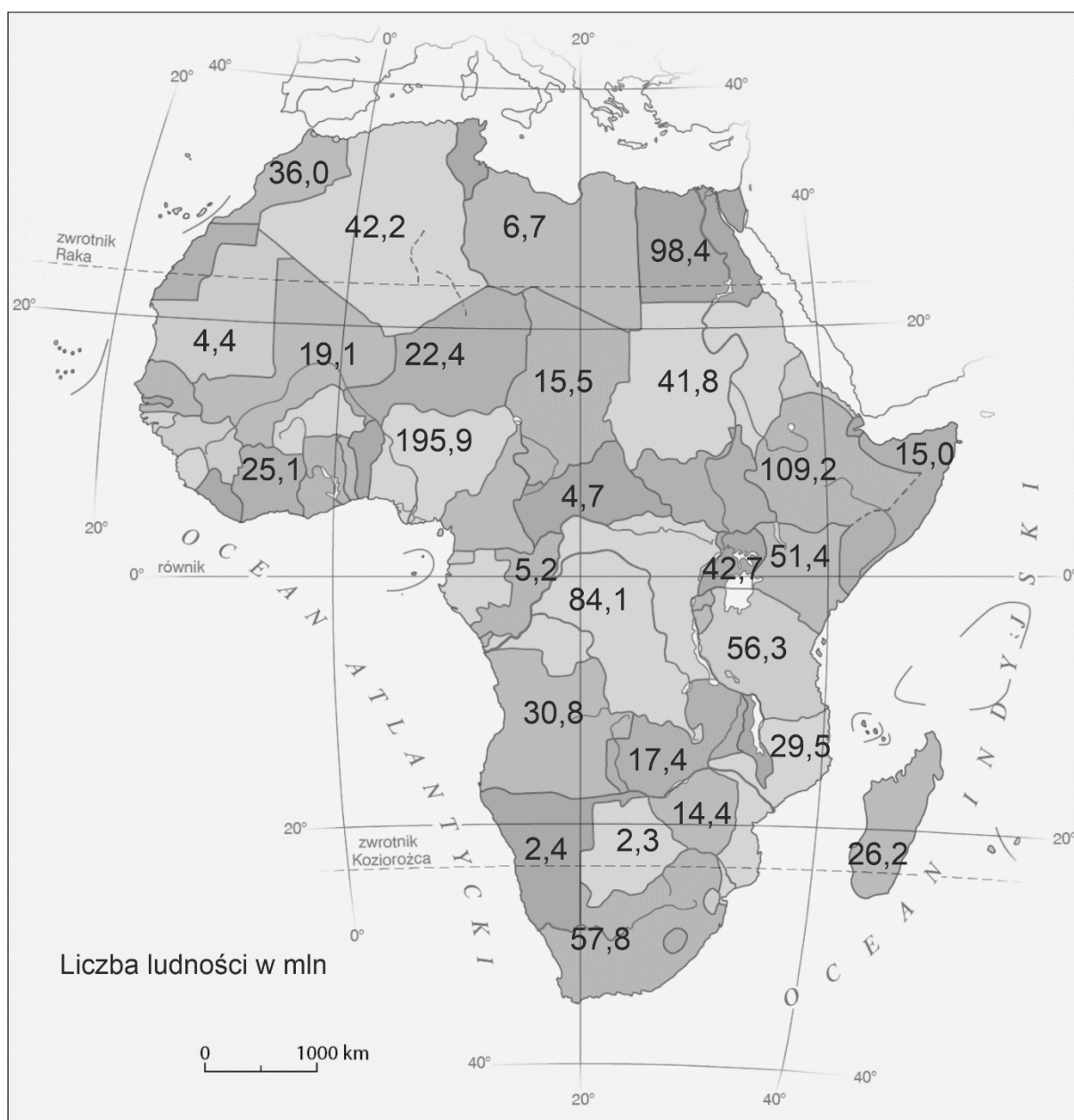
Liczba przyznanych punktów

6.2. 0-5 pkt.

Wpisz do tabeli nazwy krajów, w których liczba ludności zawiera się w przedziale od **50,0-100,0** mln. Uszereguj je od najbardziej do najmniej zaludnionego; (1 – kraj najbardziej zaludniony, 5 – kraj najmniej zaludniony).

1.	2.	3.	4.	5.

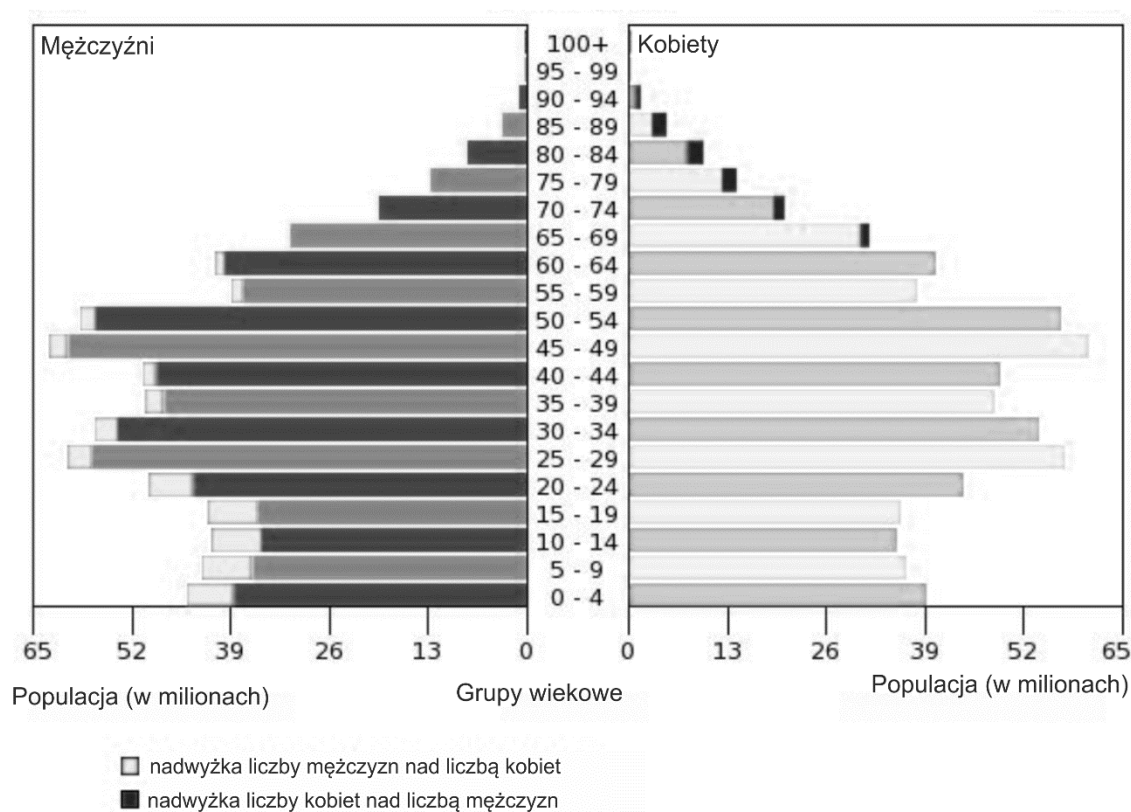
Liczba przyznanych punktów

na podstawie: Rocznik statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej GUS, Warszawa 2019.

Zadanie 7. 0-5 pkt.

Wykres przedstawia strukturę wieku i płci ludności Chin. Oceń prawdziwość zdań charakteryzujących tę strukturę. Zaznacz znakiem X ocenę P (prawda) jeśli uważasz, że zdanie jest prawdziwe, ocenę F (fałsz) jeśli uważasz, że zdanie jest fałszywe.

Źródło: <https://www.census.gov/data-tools/demo/ldb/populationPyramid.Region.php?2018|CH|62657471.00|China%20-%20202018>

Zdanie		Ocena			
1	Spółeczeństwo Chin ma cechy społeczeństwa starzejącego się.	P		F	
2	W społeczeństwie chińskim zachwiana jest równowaga płci, szczególnie w młodszych grupach wiekowych.	P		F	
3	Cechy demograficzne społeczeństwa chińskiego wynikają z wielowiekowych tradycji modelu rodziny.	P		F	
4	Strukturę demograficzną społeczeństwa chińskiego zmieni kontynuacja programu jednego dziecka.	P		F	
5	Strukturę demograficzną społeczeństwa chińskiego poprawi wzrost współczynnika przyrostu naturalnego.	P		F	

Liczba przyznanych punktów

Zadanie 8. 0-2 pkt.

Spośród wymienionych czynników wskaż te, które najbardziej wpłynęły na rozmieszczenie ludności w Indiach przedstawione na poniższej mapie

Uwaga: należy wskazać dwie odpowiedzi.

- ☐ A. strefowość klimatyczna
- ☐ B. rzeźba terenu (góry, wyżyny, niziny)
- ☐ C. wysokość bezwzględna
- ☐ D. trzęsienia ziemi i wulkanizm

źródło: <http://www.maps-of-india.com>

Liczba przyznanych punktów

Zadanie 9. 0-2 pkt.

W którym zestawieniu uporządkowano wybrane kraje azjatyckie od najbardziej do najmniej zaludnionego?

- ☐ A. Chiny, Indie, Bangladesz, Japonia, Filipiny
- ☐ B. Chiny, Indie, Japonia, Bangladesz, Filipiny
- ☐ C. Chiny, Indie, Bangladesz, Filipiny, Japonia
- ☐ D. Chiny, Indie, Filipiny, Japonia, Bangladesz

Liczba przyznanych punktów

Zadanie 10. 0-1 pkt.

Jakuci zamieszkują:

- ☐ A. w tundrze
- ☐ B. na stepach
- ☐ C. w tajdze
- ☐ D. w Himalajach

Liczba przyznanych punktów

Zadanie 11. 0-5 pkt.

Zaznacz krzyżykiem właściwe stolice krajów zestawionych w tabeli.

Uwaga: dla danego kraju można wskazać tylko jedno miasto.

W przeciwnym przypadku otrzymasz 0 pkt.

Egipt	Kair		Bangkok	
Etiopia	Casablanca		Addis Abeba	
Indie	Nowe Delhi		Mumbaj	
Japonia	Szanghaj		Tokio	
Mongolia	Rijad		Ułan-Bator	

Liczba przyznanych punktów

Zadanie 12. 0-1 pkt.

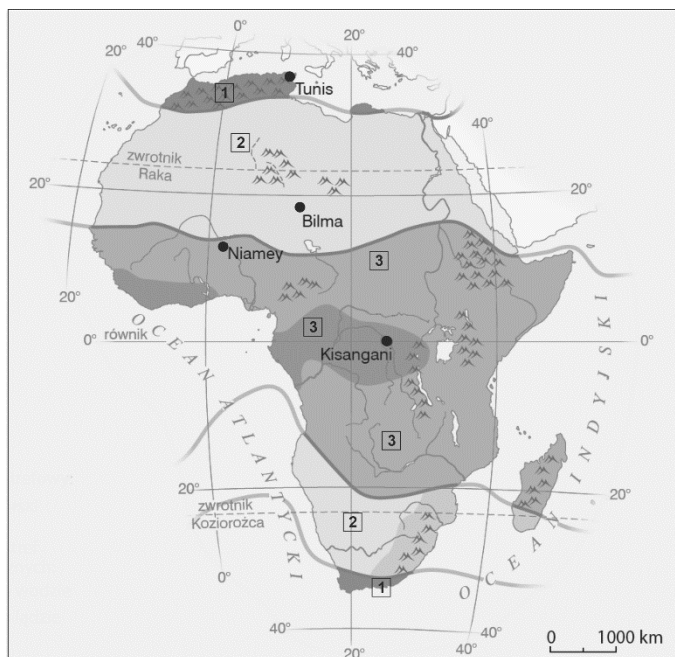
Która część Australii jest najgęściej zaludniona?

- ☐ A. zachodnia i północno-zachodnia
☐ B. południowo-zachodnia
☐ C. środkowa i zachodnia
☐ D. wschodnia i południowo-wschodnia

Liczba przyznanych punktów

Zadanie 13.

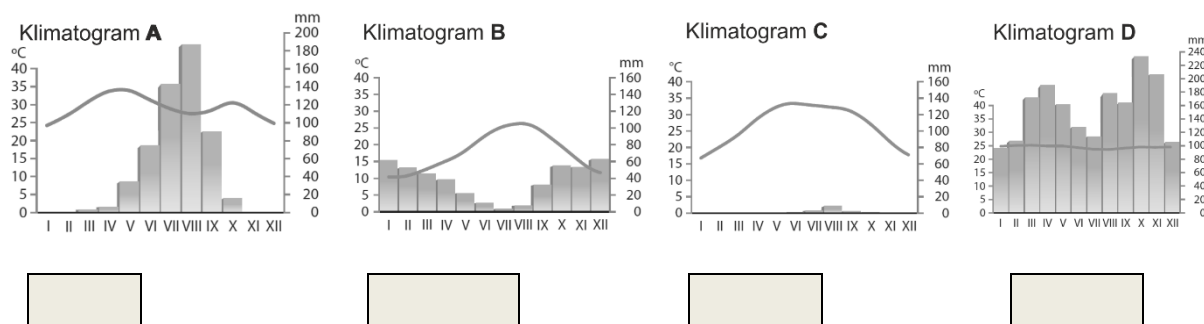
Na mapie liczbami od 1-3 oznaczono **strefy klimatyczne** w Afryce oraz kropkami miejsca pomiaru temperatury powietrza i wielkości opadów atmosferycznych w poszczególnych strefach. Literami A, B, C, D oznaczono klimatogramy. Wykonaj polecenia:

dalszy ciąg zadania na następnej stronie

13.1. 0-4 pkt.

Przyporządkuj klimatogramy do poszczególnych stref klimatycznych, wpisując numery z mapy w kratkę pod właściwym klimatogramem.

Liczba przyznanych punktów

13.2. 0-4 pkt.

Uzupełnij poniższą tabelę przyporządkowując klimatogram A, B, C, D do właściwej strefy klimatycznej oraz typu klimatu.

Uwaga: oznaczenia klimatogramów nie mogą się powtarzać. W przypadku powtórzeń otrzymasz 0 pkt.

Strefa klimatyczna oraz typ klimatu	Klimatogram Wpisz oznaczenie klimatogramu (A, B, C, D)
strefa klimatów podzwrotnikowych; klimat śródziemnomorski (morski)	
strefa klimatów zwrotnikowych; klimat zwrotnikowy suchy	
strefa klimatów równikowych; klimat równikowy wybitnie wilgotny	
strefa klimatów równikowych; klimat podrównikowy	

Liczba przyznanych punktów

13.3. 0-4 pkt.

Uzupełnij poniższą tabelę przyporządkowując klimatogram A, B, C, D do podanych cech klimatu.

Uwaga: oznaczenia klimatogramów nie mogą się powtarzać. W przypadku powtórzeń otrzymasz 0 pkt.

Cechy klimatu	Klimatogram Wpisz oznaczenie klimatogramu (A, B, C, D)
Średnia temperatura powietrza w miesiącach wiosennych i letnich waha się od 30°C-35°C.	
Średnia temperatura powietrza w wilgotnej porze roku nie przekracza 35°C.	
Najmniejsze opady w styczniu, lutym i grudniu oraz wyrównana średnia temperatura powietrza przez cały rok.	
Pora wilgotna z największymi opadami w grudniu i styczniu.	

Liczba przyznanych punktów

Zadanie 14. 0-4 pkt.

Przyporządkuj w tabeli do charakterystycznej roślinności i zwierząt **wymienioną poniżej** strefę krajobrazową I, II, III, IV.

strefy krajobrazowe:

I – pustynie i półpustynie

II – wilgotne lasy równikowe

III – sawanny

IV – roślinność śródziemnomorska

Uwaga: oznaczenia stref krajobrazowych nie mogą się powtarzać.

W przypadku powtórzeń otrzymasz 0 pkt.

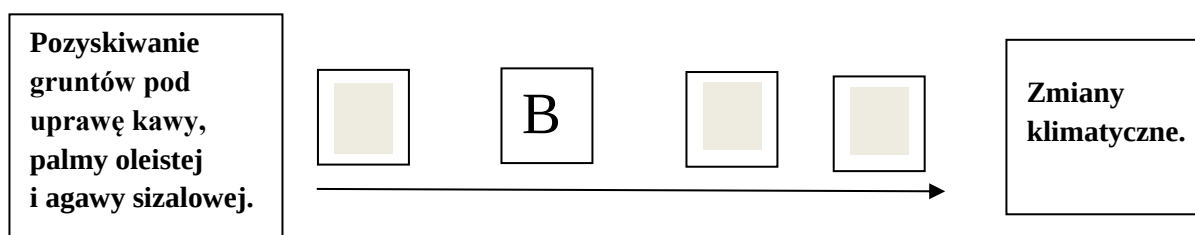
charakterystyczna roślinność oraz zwierzęta	Strefa krajobrazowa Wpisz nr strefy (I,II,III IV)
wiecznie zielone lasy liściaste, drzewa kapokowe, kakaowce, storczyki, helikonia; tapiry, tukany, jaguary, czepiki, wyjce;	
makia: krzewy np. jałowce, oleandry, mirty, wawrzyny; drzewa np. cyprysy, sosny pinia, dęby; muflony, daniela, cierliki, piewiki (cykady);	
kaktusy np. opuncje; tamaryszek, welwiczja przedziwna; w oazach palmy; wielbłądy;	
trawy, baobaby, akacje; antylopy, zebry, słonie, żyrafy, lwy, lamparty, sępy, szakale.	

Liczba przyznanych punktów

Zadanie 15. 0-3 pkt.

W tabeli zestawiono niektóre przyczyny i skutki działań związanych z degradacją lasów w strefie równikowej. Utwórz ciąg przyczynowo-skutkowy wskazując wpływ pozyskiwania ziemi pod uprawę na zmiany klimatyczne.

Przyczyny i skutki	
A	Zakłócenie cyrkulacji powietrza w strefie międzyzwrotnikowej.
B	Melioracja pól pod plantacje.
C	Zmniejszanie powierzchni lasów równikowych (wycinka, wypalanie).
D	Zwiększenie emisji do atmosfery gazów cieplarnianych (CO ₂ , metanu) oraz pyłów.

Liczba przyznanych punktów

Zadanie 16. 0-1 pkt.

Mała epoka lodowa w Europie zaznaczyła się:

- ☐ A. od X do poł. XII w.
☐ B. od poł. XI do XIV w.
☐ C. od XII - XIII w.
☐ D. od XIV do poł. XIX w.

Liczba przyznanych punktów

Zadanie 17. 0-1 pkt.

Dokończ zdanie wybierając jedno z podanych uzasadnień. Wybrane uzasadnienie oznacz znakiem x w ostatniej kolumnie tabeli.

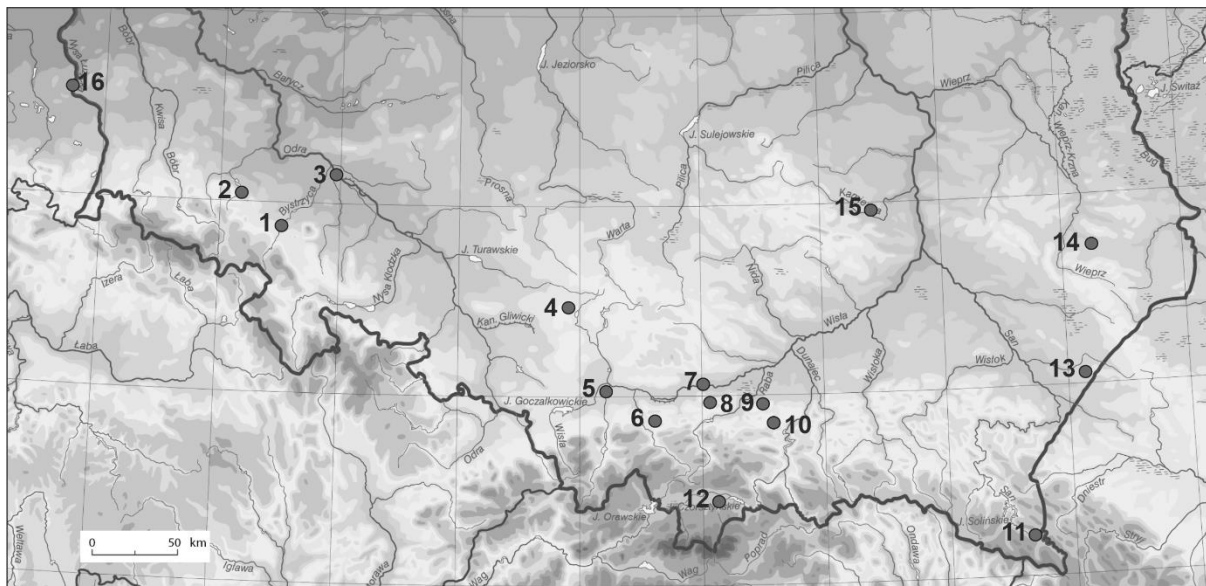
Oceany wpływają na zmiany klimatyczne na Ziemi	ponieważ	1	pochłaniają 30% antropogenicznego CO ₂ , są magazynem tego gazu jak również głównym, globalnym „akumulatorem” ciepła.	
		2	nie pochłaniają i nie magazynują CO ₂	
		3	nie są globalnym „akumulatorem” ciepła.	

Liczba przyznanych punktów

Zadanie 18. 0-10 pkt.

Podczas wycieczki przez południową Polskę uczniowie siódmej klasy zwiedzili kilka zabytków wpisanych na Listę Dziedzictwa UNESCO. Wpisz do tabeli numery obiektów zgodnie z ich oznaczeniami na mapie.

Uwaga: numery obiektów nie mogą się powtarzać. W przypadku powtórzeń otrzymasz 0 pkt.

Opr. na podstawie map wyd. Nowa Era

Nazwa obiektu	Nr na mapie
Kalwaria Zebrzydowska: manierystyczny zespół architektoniczny i krajobrazowy oraz park pielgrzymkowy.	
Kopalnia rud ołowiu, srebra i cynku wraz z systemem gospodarowania wodami podziemnymi w Tarnowskich Górach.	
Drewniany kościół w Dębnie Podhalańskim.	
Park Mużakowski.	
Drewniana cerkiew w Smolniku.	
Kościół Pokoju w Jaworze.	
Krzemionkowski region pradziejowego górnictwa krzemienia pasiastego.	
Kopalnia soli w Bochni.	
Cerkiew w Radrużu.	
Kościół w Lipnicy Murowanej.	

Liczba przyznanych punktów

Zadanie 19. 0-17 pkt.

Oceń prawdziwość poniższych zdań. Zaznacz znakiem **X** ocenę P (prawda) jeśli uważasz, że zdanie jest prawdziwe, ocenę F (fałsz) jeśli uważasz, że zdanie jest fałszywe.

Zdanie		Ocena			
1	Ludność Kenii posługuje się ponad 60 językami.	P		F	
2	Tereny położone poniżej 900 m n.p.m. stanowią około $\frac{3}{4}$ terytorium Chin.	P		F	
3	Archipelag Malajski jest największym archipelagiem na świecie.	P		F	
4	Do najciekawszych rytuałów Masajów zalicza się taniec Adumu, będący formą rywalizacji młodych wojowników o względy kobiet.	P		F	
5	Jedną z największych aglomeracji w Indiach pod względem liczby mieszkańców jest Mumbai.	P		F	
6	Stepy występują w strefie klimatów równikowych z wyraźnie zaznaczoną porą suchą i deszczową.	P		F	
7	Wskaźnik przyrostu naturalnego w Indiach od wielu lat utrzymuje się na poziomie kilkunastu promili.	P		F	
8	Nomadowie prowadzą osiadły tryb życia.	P		F	
9	Masajowie są ludem pasterskim żyjącym na sawannie w Kenii i Tanzanii.	P		F	
10	Około 90% Australijczyków mieszka w miastach.	P		F	
11	W Etiopii co czwarte dziecko poniżej 5. roku życia ma niedowagę z powodu głodu i niedożywienia.	P		F	
12	Bajkał to nie tylko najgłębsze jezioro na świecie, ale też największy zbiornik słonej wody na kuli ziemskiej.	P		F	
13	Wyżyna Tybetańska nazywana jest dachem świata.	P		F	
14	Większość zwierząt i roślin występujących w Australii to endemity.	P		F	
15	W Indiach językami urzędowymi są: hindi, angielski oraz 21 języków regionalnych.	P		F	
16	Półwysep Arabski jest największym półwyspem na świecie.	P		F	
17	Najwyższym szczytem w Indonezji jest wulkan Fudzi	P		F	

Liczba przyznanych punktów

Brudnopis

Zapisy w brudnopisie **nie są oceniane.**